

L. van Noort

**RENTABILITEIT VAN DE BOOMKWEKERIJ
(kwekersbedrijven) in Boskoop over 1971/1972**

Mededelingen en Overdrukken No. 90

L 27
908

januari 1973

Landbouw-Economisch Instituut - Conradkade 175 - Den Haag
Telefoon 61 41 61

Samenvatting van de bedrijfsresultaten in 1971/1972 van de boomkwekerij in Boskoop

Voor de 26 boomkwekerijbedrijven werd gemiddeld per bedrijf een netto-overschot van f 17 400,- berekend. Uitgedrukt in de kosten bedraagt dit 28%. De spreiding van dit laatste kengetal (rentabiliteit) is groot, deze varieert van 27% tot 101% (netto-overschot per f 100,- kosten).

De kosten variëren van f 510,- tot f 1 970,- de opbrengsten van f 470,- tot f 3 080,- per are. De bedrijven met een resp. hogere en lagere opbrengst dan f 1 000,- per are hadden gemiddeld een netto-overschot van f 43,- en f 8,- per f 100,- kosten.

Van de 26 bedrijven had 81% een positief resultaat. De 81% winstgevende bedrijven vertegenwoordigen 90% van de totale opbrengsten der onderzochte bedrijven.

Het ondernemersinkomen bedroeg gemiddeld per ondernemer f 38 800,-. Van de ondernemers had 26% een ondernemersinkomen van f 40 000,- of meer, 57% een inkomen tussen f 25 000,- en f 40 000,- en 17% tussen f 15 000,- en f 25 000,-.

De totale kosten zijn met 18% gestegen. De kostenstijging is een gevolg van:

stijging van de arbeidskosten	8%
stijging rente en afschrijvingskosten	4%
stijging van materialen	3%
stijging van de overige kosten	3%
	<u>18%</u>

De bruto-investering in duurzame produktiemiddelen over 1971 werd op gemiddeld f 4 300,- per bedrijf vastgesteld. De netto-investering (bruto-investering minus afschrijving) bedroeg f 900,- gemiddeld per bedrijf.

Doel en werkwijze

Het rentabiliteitsonderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de algemene opdracht van het Ministerie van Landbouw en Visserij en het bedrijfsleven jaarlijks de bedrijfseconomische resultaten van de tuinbouw te onderzoeken.

Het doel van het onderzoek is inzicht te verkrijgen in het niveau en de ontwikkeling van de rentabiliteit, alsmede de inkomensvorming voor de belangrijkste takken van tuinbouw.

Het onderzoek is gebaseerd op een a. selecte steekproef en omvat alleen bedrijven van „kwekers aan land“. Niet in het onderzoek zijn opgenomen de export bedrijven en/of handelaars in boomkwekerijproducten en kleinere bedrijven met een arbeidsbehoefte van lager dan 1 manjaar.

De steekproef had in opzet betrekking op 32 bedrijven (1967/'68 eerste jaar van onderzoek) zijnde 14% van een universum van naar schatting 230 bedrijven. Met ingang van 1970/'71 is - ter vervanging van uitgevalen bedrijven - de steekproef aangevuld met 7 nieuwe bedrijven. In 1970/'71 konden 29 bedrijven in het onderzoek worden betrokken. Van deze 29 bedrijven waren 3 bedrijven, waarbij de handel in boomkwekerijproducten een dermate grote plaats innam, dat deze bedrijven niet langer verantwoord in het onderzoek konden worden betrokken. Het onderzoek in 1971/'72 heeft betrekking op 26 bedrijven.

De cijfers berusten op een begroting. Deze begroting is gemaakt met behulp van een enquête op de deelnemende bedrijven, waarbij zoveel mogelijk gebruik is gemaakt van de bescheiden die de basis vormen voor de fiscale boekhouding. De becijferde resultaten zijn ten dele beïnvloed door de waardeverschillen van de voorraad bomen aan het begin, resp. aan het einde van het boekjaar. De waardering van deze voorraden heeft, om praktische redenen, langs normatieve weg plaats gehad. Dit houdt in dat ten aanzien van de nauwkeurigheid waarmee de voorraadwaarden zijn benaderd - en bijgevolg de bedrijfsresultaten zijn vastgesteld - voorbehoud dient te worden gemaakt.

Het percentage voor de berekening aan rente over het geïnvesteerde vermogen is gesteld op 7,5%. Voor de wijze waarop de bedrijfsuitkomsten werden berekend wordt verwezen naar publikatie No. 4.51 „Rentabiliteit van de boomkwekerij (kwekersbedrijven) in Boskoop over de jaren 1967/'68 t/m 1970/'71“. De gebruikte kengetallen zijn in dit verslag op pagina 13 toegelicht.

De bedrijfsresultaten

In de tabellen 1 en 2 zijn de bedrijfsresultaten alsmede het grondgebruik en de arbeidsbezetting opgenomen.

Voor deze gespecialiseerde boomkwekerijbedrijven werd gemiddeld een netto-overschot berekend van f 17 400,-, dat is 28% van de kosten.

Bedrijven met boomkwekerijprodukten	
Aantal bedrijven	26
Boomkwekerij in de opengrond (in m ²)	6350
Boomkwekerij onder glas (in m ²)	370
<u>Arbeidsbezetting in manjaren</u>	<u>2,17</u>
Geïnvesteed vermogen	113 000
Opbrengsten	79 300
Kosten	<u>61 900</u>
Netto-overschot	17 400
Idem in % van de kosten	28
Arbeidsinkomen per manjaar	23 900
Arbeidsinkomen van de ondernemer 1)	33 600
Ondernemersinkomen van de ondernemer 1)	38 800

1) Per ondernemer

In verband met het geringe aantal bedrijven zijn geen nadere onderscheidingen gemaakt.

Uitgedrukt per are betaalbare oppervlakte bedroegen de gemiddelde kosten en opbrengsten resp. f 920,- en f 1 180,-. De spreiding van deze cijfers per are is mede ten gevolge van de teeltintensiteit bijzonder groot. De kosten variëren van f 510,- tot f 1 970,-, de opbrengsten van f 470,- tot f 3 080,- per are. De verdeling van het aantal bedrijven over klassen van kosten, opbrengsten en netto-overschot is in de navolgende tabel opgenomen.

	Kosten per m ²	Opbrengsten per m ²	Netto-overschot per m ²
<u>Aantal bedrijven</u>	<u>26</u>	<u>26</u>	<u>26</u>
Negatief			5
f 0,- - < f 2,50	-	-	11
f 2,50 - < f 5,-	-	2	5
f 5,- - < f 7,50	8	4	3
f 7,50 - < f 10,-	10	8	-
f 10,- - < f 15,-	7	5	2
f 15,- - > f 15,-	1	7	-

Uit deze tabel blijkt dat vooral de opbrengsten per m² sterk uiteenlopen, mede daardoor is ook de spreiding in het netto-overschot per m² groot.

Van de 26 bedrijven hadden 12 bedrijven een totale opbrengst (incl. waarde verandering voorraad bomen en „overige“ opbrengsten) van meer dan f 10,- per m². Van deze 12 bedrijven zijn enkele gemiddelde cijfers opgenomen ter vergelijking met die van 14 bedrijven met een lager opbrengstniveau.

Bedrijven met een totale opbrengst van:

Aantal bedrijven	≥ f 10,- per m ²		< f 10,- per m ²	
	12		14	
Boomkwekerij in de open grond (in m ²)	5 790		6 820	
Boomkwekerij onder glas (in m ²)	530	per m ²	240	per m ²
Opbrengsten	110 300	17,40	52 700	7,50
Kosten	77 200	12,20	48 700	6,90
Netto-overschot	33 100	5,20	4 000	0,60
Netto-overschot per f 100,- kosten	43		8	
Ondernemers inkommen (per ondernemer)	47 700		29 400	

Uit deze sterk contrasterende cijfers blijkt dat het niveau van de rentabiliteit sterk afhankelijk is van de verkregen opbrengsten.

De spreiding van de rentabiliteit

In tabel 3 (blz. 12) is de spreiding van het netto-overschot per f 100,- kosten opgenomen. Het percentage winstgevende bedrijven bedroeg 81. De 81% winstgevende bedrijven vertegenwoordigen 90% van de totale opbrengsten der onderzochte bedrijven.

Ter voorkoming van misverstand dient hierbij te worden opgemerkt, dat onder winstgevende bedrijven zijn verstaan bedrijven waarvan de opbrengsten hoger zijn dan de kosten (het verschil is het netto-overschot). In de kosten zijn vergoedingen begrepen voor de handenarbeid van de ondernemer en de gezinsleden, alsmede een rentevergoeding van 7,5% over het geïnvesteerde vermogen.

Het ondernemersinkomen

Het ondernemersinkomen - bestaande uit het netto-overschot, de rente van het door de ondernemer gelvesteerde vermogen en de vergoeding voor zijn handenarbeid - bedroeg gemiddeld per ondernemer f 38 800,-.

De spreiding van het ondernemersinkomen

Van het ondernemersinkomen is in tabel 5 (blz. 13) de verdeling weergegeven door vermelding van het aantal ondernemers (in procenten) per inkomensklasse. Van de ondernemers had 26% een ondernemersinkomen van f 40 000,- of meer, 57% een inkomen tussen f 25 000,- en f 40 000,- en 17% tussen f 15 000,- en f 25 000,-

Bedrijfsresultaten over 1971/'72 in vergelijking met 1970/'71

Bij een vergelijking van de uitkomsten over 1971/'72 met die van het vorige jaar, blijkt dat de oppervlakte boomkwekerij vrijwel gelijk is gebleven; de arbeidsbezetting is met 5% toegenomen. De kosten zijn met 18% gestegen. De kostenstijging kan als volgt worden gespecificeerd:

stijging van de arbeidskosten (w.v. door wijziging loonniveau 6%)	8%
stijging van de rente en afschrijvingskosten (w.v. door wijziging rentetarief van 7% in 1970/'71 naar 7,5% in 1971/'72 1%)	4%
stijging van kosten van materialen	3%
stijging van overige kosten	<u>3%</u>
	18%

De opbrengsten namen met 26% toe. Doordat de opbrengstenstijging groter was dan de kostenstijging steeg de rentabiliteit van 18% in 1970/'71 tot 27% in 1971/'72.

Bedrijfsresultaten over 1971/'72 in vergelijking met die van het vorige jaar

	1970	1971
<u>Aantal bedrijven</u>	<u>25</u>	<u>25</u>
Oppervlakte boomkwekerij (in are)	66,9	65,7
Arbeidsbezetting (manjaren)	1,97	2,06
Opbrengsten		
Boomkwekerijprodukten	56 100	74 400
Overige opbrengsten	900	1 100
Waarde verandering voorraad bomen	<u>2 200</u>	<u>700</u>
Totale opbrengsten	59 200	74 800
Kosten		
Afschrijvingen	2 800	3 200
Rente	5 900	7 400
Materialen	8 000	9 400
Arbeidskosten	28 200	32 500
Overige kosten	<u>5 200</u>	<u>6 500</u>
Totale kosten	50 100	59 000
Netto-overschot	9 100	15 800
Idem in % van de kosten	18	27

N.B. De vergelijking met het vorige jaar heeft betrekking op 25 bedrijven die beide jaren aan het onderzoek hebben deelgenomen. Van de 29 deelnemende bedrijven in 1970/'71 konden - zoals eerder is vermeld - 3 bedrijven niet in het onderzoek van 1971/'72 worden betrokken. Doordat één bedrijf (m.i.v. 1971/'72) belangrijk in omvang is uitgebreid zijn de gegevens van dit bedrijf - ter voorkoming van verstoring - buiten de vergelijking gehouden.

Investeringsactiviteiten in duurzame produktiemiddelen

De investeringsactiviteiten zijn in Boskoop - mede door de structuur van de bedrijven - niet groot.

Per bedrijf werd gemiddeld een bruto-investering van f 4 300,- becijferd. Als uitbreidings - en/of diepte-investering is globaal te beschouwen de bruto-investering minus de gecalculeerde afschrijving. De afschrijving (zie tabel 2) is f 3 400,- zodat de netto-investering op ca. f 900,- kan worden gesteld.

Tabel 1. Grondgebruik en arbeidsbezetting over 1971/'72 (gemiddeld per bedrijf)

Aantal bedrijven	26
	are
Boomkwekerij in de opengrond	63,5
Boomkwekerij onder glas	3,7
Totaal boomkwekerij	67,2
Grasland	2,0
Braakland	0,1
Verhuurd aan derden	0,2
Erf, blijvende paden, water enz.	27,1
Totaal kadastrale oppervlakte	96,6
Waarvan in eigendom	68,4
Aantal ondernemers per bedrijf	1,35
Arbeidsbezetting in manjaren	
Arbeid van de ondernemer(s)	1,60
Arbeid van de gezinsleden	0,09
Arbeid van vast personeel	0,28
Arbeid van los personeel	0,20
Totale arbeidsbezetting	2,17
Arbeid door ondernemer(s) en gezinsleden in %	78

Tabel 2. Bedrijfsresultaten over 1971/'72 (gemiddeld per bedrijf)

Aantal bedrijven	26
Gefvesteerd vermogen	113 000
Kosten	
Afschrijving duurzame prod. middelen	3 400
Huur en pacht	300
Rente	7 800
Onderhoud	1 700
Brandstoffen	400
Mest en stro	1 800
Overige materialen	7 500
Werk door derden	500
Arbeid betaald personeel	5 500
Arbeid ondernemers	27 700
Arbeid gezinsleden	1 200
Overige kosten	4 100
Totaal	61 900
Opbrengsten	
Boomkwekerij produkten	78 200
Overige opbrengsten	1 100
Waarde verandering in de voorraad bomen	-
Totaal	79 300
Netto-overschot	17 400
Netto-overschot;	
per f 100,- kosten (gewogen)	28
per f 100,- kosten (ongewogen)	24
per f 100,- gefvesteerd vermogen	15
per manjaar	8 000
per 100 m ² betaalbare oppervlakte	260
Inkomen	
Arbeidsinkomen per manjaar	23 900
Arbeidsinkomen van de ondernemer 1)	33 600
Ondernemersinkomen van de ondernemer 1)	38 800

1) Per ondernemer.

Tabel 3. Spreiding van het netto-overschot per f 100,- kosten (aantal bedrijven per rentabiliteitsklasse in procenten)

Aantal bedrijven	26
Rentabiliteitsklasse	%
Negatief	
> 20	4
20 - 0	15
Totaal verliesgevend	19
Positief	
0 - 20	27
20 - 40	30
40 - 60	12
60 - 80	8
> 80	4
Totaal winstgevend	81
Totaal generaal	100

Tabel 4. Inkomen uit bedrijf over 1971/'72 (gemiddeld per ondernemer)

Aantal bedrijven	26
Aantal ondernemers	35
Netto-overschot	13 000
Handenarbeid ondernemer	20 600
Arbeidsinkomen van de ondernemer	33 600
Rente meer berekend dan betaald	5 200
Ondernemersinkomen	38 800
Handenarbeid gezinsleden	900
Gezinsinkomen uit bedrijf	39 700

Tabel 5. Spreiding van het ondernemersinkomen (aantal ondernemers per inkomensklasse in procenten)

Aantal bedrijven	26
Aantal ondernemers	35
Inkomensklasse	%
f 15 000,- < f 25 000,-	17
f 25 000,- < f 40 000,-	57
f 40 000,- < f 60 000,-	11
f 60 000,- > f 60 000,-	15
	100

Kengetallen

Vele cijfers (kosten, opbrengsten, vermogen, grondgebruik en arbeidsbezetting) zijn voor de onderscheiden groepen in een gemiddelde per bedrijf tot uitdrukking gebracht. Dit gemiddelde is berekend door de totalen van de absolute cijfers te delen door het aantal bedrijven.

Het gezinsinkomen en de bestanddelen daarvan zijn gemiddeld per ondernemer, het arbeidsinkomen tevens in een gemiddelde per manjaar weergegeven.

1. Het netto-overschot

Het netto-overschot is het verschil tussen de opbrengsten en de kosten. In de kosten is geen bedrag opgenomen als vergoeding voor de functie van leiding en toezicht van de ondernemer. Daar deze kosten elementen derhalve nog in het netto-overschot aanwezig zijn, mag dit laatste niet zonder meer worden aangezien voor de bedrijfseconomische winst.

2. Netto-overschot gemiddeld per bedrijf

De kosten, de opbrengsten en het netto-overschot zijn voor elke onderscheiden groep van bedrijven in een gemiddeld bedrag per bedrijf weergegeven.

3. Netto-overschot per f 100,- kosten

Dit kengetal is zowel in een gewogen als in een ongewogen gemiddelde tot uitdrukking gebracht. Bij de berekening van het gewogen kengetal is het totale netto-overschot van alle bedrijven van een groep gedeeld door 1% van het totaal van de kosten van die bedrijven. Voor de berekening van het ongewogen gemiddelde is deze deling voor elk bedrijf afzonderlijk verricht, waarna het gemiddelde van de kengetallen werd vastgesteld.

4. Netto-overschot per f 100,- geïnvesteerd vermogen 1) per 1 januari 1971

Het geïnvesteerde vermogen is voorgesteld door het bedrag, dat verkregen wordt door optelling van:

- a. de verkoopwaarde van de grond;
- b. de economische boekwaarde van de dode inventaris en de plantopstand;
- c. de normale behoefte aan vlottende middelen.

Inkomen van de ondernemer uit het bedrijf

Arbeidsinkomen v.d. ondern. netto-overschot vermeerderd met de als kosten gecalculeerde vergoeding voor de handenarbeid van de ondernemer.

Ondernemersink. v.d. ondern. arbeidsinkomen vermeerderd met de rente die meer als kosten is gecalculeerd dan betaald.

Gezinsinkomen v.d. ondern. ondernemersinkomen verhoogd met de - als kosten gecalculeerde - vergoeding voor de handenarbeid v.d. gezinsleden.

1) Deze investering omvat ook de bedrijfsonderdelen die door de ondernemer zijn gepacht.